

Тетяна ПІДЛІСНА

к.н.держ.упр., доц., доцент кафедри публічного управління та адміністрування Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, керівник відділу підготовки публічних управлінь

ФОРМУВАННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Підписавши Угоду про асоціацію, Україна взяла на себе конкретні зобов'язання, виконання яких, в першу чергу, потрібні нам самим, адже мова йде про покращення життя українських громадян. Орієнтиром і прикладом є країни-члени Євросоюзу, які сформували ефективні системи державного управління та місцевого самоврядування, досягли вищого рівень життя, створили сприятливі умови для саморозвитку громадян. Шлях до цього для України пролягає через процес європейської інтеграції, який вкочас: внутрішні реформи, викорінення корупції, адаптацію європейських стандартів, економічну інтеграцію та політичну асоціацію з ЄС, а кінцева мета – повноправне членство України в Європейському Союзі.

Євроінтеграція – цивілізаційний вибір України, одна з ключових вимог Революції гідності. Це шлях модернізації економіки України, подолання її технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки та ринок ЄС. Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у військовій сфері, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, вирішувати екологічні проблеми тощо [2].

Політика України щодо розвитку відносин з Європейським Союзом реалізується на основі Закону України від 1 липня 2010 року «Про засади внутрішньої і зовнішньої політики» з метою набуття повноправного членства в ЄС. Сьогодні ефективна інтеграція України до європейського економічного простору є нагальним завданням розбудови державності й економіки. Подальший євроінтеграційний процес передбачає серйозні виклики, пов'язані з проведенням глибоких соціально-економічних реформ та радикальних інституційних перетворень в Україні.

Основним стратегічним документом для досягнення цілей євроінтеграції є Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом

і державами-членами, з іншої сторони. Угода про асоціацію визначає якісно новий формат відносин між Україною та ЄС і слугує стратегічним орієнтиром системних соціально-економічних реформ в Україні, а поглиблена та всеохоплююча зона вільної торгівлі між Україною та ЄС, яка є частиною Угоди, визначає правову базу для вільного переміщення товарів, послуг, капіталів, а також регуляторного наближення, спрямованого на поступове входження економіки України до спільного ринку ЄС [1].

У євроінтеграційному процесі кожної країни настає момент, коли із зовнішньополітичного питання він перетворюється на ряд конкретних і в той же час складних завдань політики внутрішньої. Для України такий момент настав з підписанням Угоди про асоціацію з ЄС у 2014 р. Відтоді на перший план вийшли технічні потреби – імплементація європейських нормативних актів, щоб правила, за якими функціонує державний сектор, політика та економіка в Україні, були такими ж, як у Європі.

Крім того, євроінтеграція важлива для реформування екологічної політики в Україні. Це, з одного боку, нові стандарти щодо охорони довкілля та екологічної якості життя людини. З іншого боку, євроінтеграція у сфері довкілля, це не лише нові правила і положення в законодавстві, це необхідність мислити по-новому. Охорона довкілля має стати цінністю, а екологічно свідоме мислення. Зобов'язання впроваджувати екологічну складову Угоди про асоціацію вимагає підтримки з боку кожного громадянина, який має бути екологічно свідомим та відповідальним [3].

Угода про асоціацію спричинила фундаментальні зміни правового поля та інститутів для впровадження європейських норм екологічної політики в Україні для сталого розвитку. На виконання Угоди Україна вже прийняла Закони про Оцінку впливу на довкілля (2017 р.) та Стратегічну екологічну оцінку (2018 р.). Перший закон забезпечує розгляд і мінімізацію екологічних ризиків для будівництва різних об'єктів, у тому числі інфраструктурних, на стадії планування. Цей процес є прозорим із залученням громадськості та місцевих громад, думка яких мусить враховуватися разом з висновками про екологічний вплив проекту при прийнятті рішення щодо початку його впровадження. Другий закон зобов'язує органи державної влади та органи місцевого самоврядування оцінювати екологічні наслідки, в тому числі для здоров'я населення, у довгостроковій перспективі на стадії планування стратегій, планів, програм, тощо, включаючи зміни до них [3].

Серед українських громадян домінує загалом позитивне ставлення до ЄС. За результатами дослідження у грудні 2019 р. на думку респондентів привабливий образ Євросоюзу складається з ряду здобутків і переваг, серед яких респонденти, досить прагматично відзначають наступні. Насамперед

Йдеться про високий рівень соціального захисту (46,4 %). До важливих переваг ЄС українці відносять верховенство права (27,8 %), розвинену демократію (21,7 %).

Також в ієрархії позитивних аспектів ЄС відзначається низький рівень корупції (22,4 %), якість охорони здоров'я (22,2 %), наявність фінансових ресурсів (17,1 %) і науково-технічний розвиток (14,6 %).

Здобутки, які принесе євроінтеграція, громадяни бачать, насамперед, у соціальній площині — це підвищення якості життя і ріст доходів (45,8 %), зниження безробіття і створення нових робочих місць (31,5 %), отримання сучасних технологій, модернізація підприємств (29 %).

Такі сподівання є цілком зрозумілими з огляду на вищенаведені оцінки саме соціальних переваг ЄС. Водночас, респонденти вважають, що позитивними наслідками євроінтеграції також будуть посилення боротьби з корупцією (24,3 %), зміцнення верховенства права (16,9 %) тощо.

З іншого боку, українські громадяни, усвідомлюючи відставання України від ЄС досить тверезо і критично визначають рівень її «європейськості» за різними параметрами. Зокрема, більшість респондентів вважають Україну європейською державою в географічному (74,8 %) і історичному (51,5 %) плані. Водночас, 35,7 % переконані, що Україна є європейською країною у культурному плані. Найбільш критично оцінюють респонденти відповідність України європейським параметрам у політичній (лише 18,4 % респондентів), соціальній (14,7 %) і економічній (11,2 %) сферах.

Такі оцінки не є ознакою розчарування у євроінтеграції, а приводом для активізації зусиль щодо внутрішніх трансформацій, які наблизитимуть країну до європейських соціально-економічних і політичних стандартів.

Так програє чи виграє Україна від вступу до ЄС? Більшість (54,9 %) респондентів вважають, що країна виграє від приєднання до Євросоюзу. Водночас близько чверті (22,5 %) громадян налаштовані песимістично, прогнозуючи програш. Слід зазначити, що порівняно з попереднім дослідженням (квітень 2013 р.) частка оптимістично налаштованих громадян помітно зросла (майже на 10 %).

Схожа позитивна динаміка спостерігається й у оцінках особистого виграшу чи програшу від приєднання до ЄС. В грудні 2019 р. порівняно з квітнем 2015р. зросла частка оптимістично налаштованих респондентів (з 41,2 % до 48,2 %). Відповідно скоротилася група переконаних у персональному програші (з 25,6 % до 20,3 %).

Отже, європейський вибір України відкриває нові перспективи співробітництва з розвинутими країнами континенту, надає можливості економічного розвитку, зміцнення позицій України у світовій системі

міжнародних відносин. Це – найкращий спосіб реалізації національних інтересів та розвитку України як незалежної держави разом із збереженням національних цінностей, укріплення національного суверенітету.

Використані джерела

1. Д'яченко О. Сучасний стан і перспективи української євроінтеграції. URL : http://www.model.poltava.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1918:2020-02-13-12-39-05&catid=159:2017-12-17-07-31-30&Itemid=530
2. Сіренко К. Ю. Євроінтеграційна політика України: позитивні та негативні аспекти. URL : http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/22_3_2018ua/18.pdf
3. Чому євроінтеграція важлива для України? – думка експертів. URL : <https://www.prostir.ua/?news=chomu-jevrointehratsiya-vazhlyva-dlya-ukrajiny-dumka-ekspertiv>

Тамара ПОПОВИЧ

к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ТНЕУ

Людмила ГАЛЬКО

к.е.н., доцент кафедри економіки та
економічної теорії ТНЕУ

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

Характерними ознаками сучасного зовнішнього середовища, в рамках якого функціонує організація, є турбулентність, нестійкість, динамічність та мінливість, що вимагає кардинальних змін в системі і технологіях управління організацією.

За висновками провідних науковців-економістів, сьогодні конкурують не стільки товари і послуги, які виробляються компаніями, а їхні правильно побудовані бізнес-моделі та системи менеджменту, спрямовані на оптимізацію і трансформацію бізнес-процесів та забезпечення стійкого розвитку в майбутньому. Сьогодні недостатньо, щоб організація була просто успішною, вона повинна бути досконалою, а для цього такій організації необхідно приділяти увагу всім своїм складовим діяльності, домагаючись оптимального використання наявних ресурсів, а також ефективно управляти: процесами виробництва (надання послуг); проектами; новими технологіями; змінами; новаціями; знаннями та ресурсами.

У світовій практиці сьогодні домінують дві традиційні моделі управління: 1) ієрархія, особливістю якої є жорстка підпорядкованість і культ (авторитет) вищого керівництва. Вона, як правило, характерною є для азійських країн; 2) системний менеджмент – поєднання проектного підходу та процесного управління. В таких моделях вся система управління працює стандартизовано